

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ר"ז

כ.

עין משפט
נר מצוה

מב א מיי פיי"ד מהל' חבל הלי"ד:
מג ב מיי שם הלי"ה סמג
 עשין מד"ס ב טוש"ע
 יו"ד סי' שלה סעי' ד:
מד ג מיי שם הלי"ו
 טוש"ע שם סעי' ג:

תוספות

לסעוד. אם יצקר לחולה.
פוקד מתרגמין
וסעוד: ריוח נפשיה.
החולה וסבור המצב
החולה עובר לו חלי ונמנע
מלנשק רחמים: בתלת
בתרייטא תקף חולשיה.
ומסיח מלנשק רחמים
עליו: סהרא רבה פרת.
שרבו מימיו מן הגשמים:

פירוש הרא"ש

רַב חֲלָבוּ בְּאִישׁ. פִּי
מִחֲלָה מִמֶּנִּי.
מִלֵּיקָן (דף ל.) מִן קֶסֶם
חֲלָטָא שְׂמֵת: שְׂבָדוּ
וְרַבּוּ לַפְּנִי. לְמִי חֲחֹלָה
נִבְּוִי רַעַי עֲקִיזָה
הַנֶּכֶם לִבְקִי חֲחֹלָה
מִפֶּקֶח כָּל רַכְרְבִי וּמִחִיּוֹ:
אִינוּ מִבְּשָׁק עֲלִיז רַחֲמִים
וְחָא שִׁיחִיה וְלֹא שִׁימוֹת.
וְחָא הִיא רַעַה גְּדוּלָה
שְׂמֵס הִיא מִנְקִרָה
מִבְּשָׁק עֲלִיז רַחֲמִים וְאִפְשָׁר
שְׂמֵת רַחֵן וְחָא וְתִסְהִי
מִתְלֵן שְׂמֵת מִינִיעוֹת
הַבִּיקוֹר גִּרְסָה שִׁימוֹת:
וְלֹא לִיִּרְעָה מוֹלִית.

[illegible]

חלה: אין מבקש עליו רחמים לא שחיה ולא שימות. צנייני דה"ק פעמים שצריך לבקש רחמים על החולה שימות כגון שמצטער החולה בחליו הרבה ואי אפשר לו שיחיה בדאמרינן בפרק הנושא (כתובות קד). לכיון דחזאי אמתיה דרבי דעל

כמה ויזמין לבית הכסא ואחנ תפילין
וקא מאטער אמרה ייז רצון שיכופו
העליונים את התחתונים כלומר
לנימות רבי. ומש"ה קאמר דהמבקר
חולה מועילו בתפלתו אפי' לחיות
מפי שיהא תפלה ויכר מועלתו
שאני מבקר חולי צריך לומר שאני
מועילו לחיות אללא אפי' היכא דליכא
ליה הנאה במיתה אפי' אותה זוטרתי
אינו מהבקר: לא ליסעוד אינישלא
יבקר. ופקודת כל האדם מתרגמין
וסיעדא: קאינא בתלם שעי קמייסא
רווא ופיעיס. ובכסוד המבקר
שמתרפא דאין צריך לבקש רחמים
עליו: כפרייטא טיקף חולשיה.

וּכְסָדוֹר שֶׁהוּא בִּלְפָנֶיךָ מְקוֹה וּמִמֶּנּוּ
 מִן הַרְחֵמִים: לֹא יֵשֶׁב לֹא עַל גְּבִי
 מִטָּה וְלֹא עַל גְּבִי סִפְסָל אִיכָּא מִנָּה
 דְּלֹאמַר דְּדוּקָא כְּשֶׁהַחֹלֶה שׁוֹכֵב עַל גְּבִי
 קִרְקַע שֶׁנִּמְלֵא מִזְבָּק גְּבוּה מִמְּקוֹס
 שְׂכִינָה: אֲמַר ר' אֲבִין אֲמַר ר' פְּרָט.
 מִטָּה בְּמַעֲרָבָא סִדְּהָ רַבָּה פְּרָט.
 כְּשִׁיבִיר מִטַּר בִּצְיִי מַעֲדִי עָלָיו פְּרָט
 בִּצְבָל שֶׁל שָׁמַיִם הָיָה דְּבִידוּעַ שֶׁאֲמַר
 שֶׁלֹּא יִרְדּוּ גִשְׁמִים כֹּאֵן יִרְדּוּ גִשְׁמִים
 בִּצְיִי. וְנִפְקָא מֵינָה שֶׁאֲסוֹר לְטַבֵּל בִּשְׁמֵי
 לְפִי שֶׁאֵין מִן גִּשְׁמֵינָה נּוֹטְפִין מִמֶּנּוּ
 בּוֹחֲלִין אֲלֵא בִּשְׁאֲבֹרֵן כְּלוּמַר דְּקוּו
 וְקִיָּמִי כְּדֵתִיָּה בְּסַפְרִיָּה אִי הֵא מַעֲיִן
 מִטָּה בּוֹחֲלִין אֲף מְקוֹה מִטָּה בּוֹחֲלִין
 ת"ל אֲךְ מַעֲיִן וְזִכֹּר מַעֲיִן מִטָּה
 בּוֹחֲלִין וּמְקוֹה בִּשְׁאֲבֹרֵן הֵילֵךְ כֹּל
 הֵיכָל דְּלִיכָא לִמְחַשׁ שֶׁמֶן רַבּוֹ נּוֹטֵפִין
 עַל הַבּוֹחֲלִין אֲסוֹר הֵיכָּא כִּשְׁכַּהֲנָה
 גְּדוֹל הַרְבֵּה אֲבָל אִם הוּלֵךְ לֹאטֹו
 אִו שֶׁלֹּא נִתְרַבֵּה אֲלֵא מַעַט דְּלִיכָא
 לְפָסוּקִי בְּרִיבִית נּוֹטֵפִין שְׂרִי כְּדֵתִיָּה
 בְּחַסְפָּתָא הַעֲדִי ר' אֲלַעֲזַר בֶּר דְּרוֹק
 עַל הַבּוֹחֲלִין שֶׁרַבּוֹ עַל הַנּוֹטֵפִין שֶׁסֶם
 כְּסִיסִים: וְפִלְגָא דְּשִׁמּוֹל דְּהֹאֵר
 שְׁמוֹל נִהְרָא מְכִיפִיה מִסְבִּיךְ.
 מְכִיפִיה מִסְלַעו. כְּלוּמַר מִמְּקוּרֹו הוּא
 מִתְגַּדֵּל שֶׁאֲמַר שֶׁאֵין רוֹאִים
 שְׂכַסְכָּמֵינִים יוֹרְדִין נִהְרֹות מִתְרַבִּים
 עֵינֵיךְ רַבּוּיָן מִמְּקוֹרֵן הוּא כְּדֵאמַר
 בְּפִרְקֵי סֵדֶר תַּעֲנִיתִי (תַּעֲנִיתִי: אֵין)
 לֵךְ לֵךְ טַעַם וְטַעַם יוֹרֵד מִלְּמַלְלֵהוּ
 שֶׁאֵין תַּהוֹם עוֹלָה לְקִרְאָתוֹ טַעַמִּים
 וְנִמְלֵא שֶׁלְעוֹס וּבּוֹחֲלִין רַבּוּיָן עַל
 הַנּוֹטֵפִין דֵּהָ לְטַפֵּחַ שֶׁל גִּשְׁמִים
 אִיכָּא טַפַּחִים דְּמַעֲיִן הֵילֵךְ לְשִׁמּוֹל
 מוֹתֵר לְטַבֵּל בְּנִהְרֹות לְעוֹס אֲפִי
 בּוֹחֲלִין. דְּלִיכָא לִמְחַשׁ לְרַבּוֹ הַנּוֹטֵפִין:

ח'איש: חלה. ואית דגרסי באש: **כאילו שופך דמים.** מפני שבני אדם שנכנסין לבקרו עושים לו לחולה כל זכריו: לא שיחיה ולא שיהי מות. שהרי אינו יודע בעניינו של חולה: דלא יוסרע מוליד. ידיעלמא מתכללנא לאלתר. אי נמי דלא ליסתעי מילי עילויא: **מאן**

אֵינֶךָ. חֲזִי דְלָא מִתְרַפָּא אִמְר לְהוּ
פְּקוּרָא וְאִכְרִיז: רִיעִים כְּנַעֲמָן.
וְרִיעֵיפִלְאֵיהוּ מִתְרַעְמוּ כְּגוֹן חֲלִישַׁע דְּהוּא
בִּידָא וְזָקֵן וְהִשְׁאִיזוּ עֲלָה לְנַעֲמָן: אִם
לֹא אִתְּמָרוּ לָךְ נַעֲרִים זֵנִה. בִּית
הַמִּקְדָּשׁ: וְזָקֵינִס אֲזֻמְרִים סְפּוֹר.
אֵל תִּזְנֶה: וּמִיָּמִן לִדְבַר מִרְחַבְעָס.
וְכִתְּבִי (מִלְכָּס א יב) וְיַעֲזוֹב אֶת עֲלָת
גִּלְגָּל אֲזֻמָּה עֲלָה. וְהַמּוֹרֶה לֹא פִירֵשׁ
בִּצְיַת הַמִּקְדָּשׁ וְהִכָּה בְּרִייתָא^א דְּקִמְתִּי
הִדִּיא בְּצִית הַמִּקְדָּשׁ: לֹא לִסְפּוֹר.
נִמְנו (מִתְבַּרְדֵּן טו) וּפְקוּדָתָ כָּל הָאֵלֶס
וְתִרְמַגְוִיָּן וְסְפּוֹרָא: סָלַח שְׁעֵי
וּמִיִּיתָא רִוּחָא דַּעֲרִים. כְּדֹאמַר
עֲלִמְלָא (ב"ב טו): אִדְלִי יוֹמָא אִדְלִי
קִיִּירָא. וְדִלְמָא אִמְר לֹא אֲפִטְרִיךְ
מִבְּעֵי רַחֲמֵי עֲלֵיהּ דְּלִיָּו כָּל כֶּן
וְזוּלָה: יִסְעֵדְנוּ. כִּמוּ וְלֹחֵס לִבִּי
נִשְׁוֹס יִסְעֵד (תְּפִלָּס קד): וּמִיָּיִן
שְׁנֹאמֵינָה נו' שְׁנֹאמֵינָה ה' יִסְעֵדְנוּ
קִרִי בִיהּ יִסְעֵרְנוּ. אִי נִמִּי יִסְעֵדְנוּ
וְנִמֵּשׁ שְׁמִסְעֵד שְׂכִינָה עַל רִאשׁוֹ כְּדֹאמְרִן
הִדִּיא שְׂכִינָה שְׂרִוּהּ לְמַעְלָה
וּמִמִּיטָטוּ: סְפֹדָא רַבָּה פְּרַם. כְּשִׁנְהָ
בְּפֶתַח גְּדוֹל הִי עֲדוּת לְגַשְׁמִים שְׂוִירִין
וְאִי" דֹּא"י גְּבוּהָ מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְצִבְאִין
שְׁמִים וּתּוֹפְלִין בְּפֶתַח וּמִתְגַּדֵּל מֵהֶן. וְהִיא
הִיא מִרְיָא דְּנִרָּה מִתְשַׁוְּלָא מִמֵּי הַמַּיִם
וְיִי פְּלוּגָתָא דְּלִשְׁמֹאל: וְנִרְבָּה מִרְפִּיָּה
וְחִסְבָּרָא. שְׁנוּבַע מְגִדוּמִיו וְלֹא מִמִּי גַשְׁמִים:

גִּיתֵהֶם אֵלָא מַה שֶּׁכֵּר
יִיחִייהוּ וְאוֹשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֵל
מִן הַיִּסּוּרִין וְאוֹשֶׁר בְּאֶרֶץ שִׁיחָו
שִׁיחָו מִנּוּ לוֹ רִיעִים כְּנַעֲמָן
שִׁחָלְקוּ אֶת מַלְכוּתוֹ תֵּנִי אֶרֶץ
בְּנֵה וְזָקֵים סָתוּר שִׁמְעֵ לְזָקִים
סָתוּרִית זָקִים בֵּין וְסִימָן לְדָבָר
דְּרַחֲבָעָם בֵּין שְׁלֵמָה
דְּרַב אִידִי אֵלָא לִיסְעוּד אִינִישׁ
קָצִירָא לֹא בַתְלַת שַׁע
שַׁעִי בַתְרִייתָא דִּיּוֹמָא כִּי
הִיכִי דִלָּא לִיסַח דַּעְתִּיהּ
קְדָמִייתָא רוּחָא דַּעְתִּיהּ
בַּתְרִייתָא תִּקְפָּה חֹלְשִׁיהּ
שֶׁהִקְבִּ"ה זֶן אֶת הַחוּלָה
שֶׁנֶּאֱמַר יִסְעֲדֻנוּ עַל
עֶרְשׁ דְּרִיּוֹ תֵּנִי נְמִי הִכִּי
יִהְיֶה כְּנֶסֶם לְבָקֶר
אֶת הַחוּלָה לֹא יִשָּׁב
לֹא סָפְסַל וְלֹא עַל גִּבִּי
כִּסּא אֵלָא מִתַּעֲמָף
וְיִוָּשֵׁב עַל גִּבִּי קֶרֶקֶע
לְמַעַלְלָה מִמַּטָּוִן שֶׁל
חוּלָה שֶׁנֶּאֱמַר יִסְעֲדֻנוּ
עַל עֶרְשׁ דְּמִטְרָא
בְּמַעֲרָב סִדְרָא רַבָּה
פֶּרֶת וּפְלִיגָא דְּשִׁמוּאֵל
דְּאִמּוֹ מִתְבָּרֵךְ וּפְלִיגָא
דְּשִׁמוּאֵל אֲדָשִׁמוּאֵל
דְּאִמּוֹ שִׁמוּאֵל אִין

ה' ולטבול במקוה (שם) דבכל שעה הו' מים טעמין רבין עליהן (בבבא נדה:).

(א) בְּכֹרֹת נֶהָ; (ב) זָל;
וּבְשֹׁלֵנו יִגַּל לְבָן פֶּן יִרְאֶה
ה' וְגו' וְהַשִּׁיב מַעֲלֵיו אִפּוּ,
(ג) [לְעִיל כִּבּ.]; (ד) [מַגִּילָה
לָא: תּוֹסַפְתָּה ע"ו פ"א],
(ה) שָׁבַת יֵב; (ו) שָׁבַת קָה;
בְּכֹרֹת נֶהָ; (ז) [תּוֹסַפְתָּה
ע"ו פ"א]; (ח) [בְּמַדְבָּר טו],
(ט) שְׁמִינִי פֶרֶס טז;
(י) [וִיקָרָא יִלָּ, פ"ה] (יב) וְכִי
בְּמַקְוֹלוֹת פ"ה מ"ה,

תורה אור השלם

1. כנפל אויבך אל
שחוק ובקשלו אל וְלֹא
מְשִׁיל כֹּד יָד
2. אֲשֶׁרִי מִשְׁבִּיל אֶל דֹּל
יָדוֹם רָעָה וּמִטְלוֹהּ יִי
צֵדָה מֵאָב
3. דּוֹרִי נִסֵּה וְנִגְלַה מִנִּי
אֶבֶל רַעִי קִפְדִּיתִי כֶּאֱרָג
חַיִּי יִבְעָעִי מִיּוֹם
יָצֵא דִלְקָה תְּשַׁלְּמִנִּי
יִשְׁעִיהָ לֹחַ יִכּ
4. יֵאֱמָר לוֹ מִדַּע אֶתָּה
כִּנְיָה לֹא בִן מִדְרַע בִּבְרָךְ
בִּבְרָךְ הִלּוּל אֶתִּי דִל
יֵאֱמָר לֹא אֶמָּוֶן אֶת־תִּמְד
אֲחוֹת אֲבִשְׁלֹם אֲדָא אֲנִי
שְׂמוּאֵל בִּי ד
אֲלֹכִים
5. כֹּל פֻּעַל יֵאֱמָר לְמַעַנְהוּ
גַּם רַעֲשֵׁעַ לְיוֹם רָעָה

מְשִׁלִּי טוֹד
6. יִי יִשְׁמְרוּהוּ וַיְחַיֵּהוּ
אֲשֶׁר בָּאֵרֶץ וְאֵל תִּתְּנֵהוּ
בְּנֶפֶשׁ אֲבִיכִי:
תְּהִלִּים מֵאָה
7. אָמֹר אֵל רַחֲמֶם בֶּן
שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֵל
כָּל בֵּית יְהוּדָה וּבְנֵימִן
יִתֵּן הָעָם לְאֹמֶר:
מְלִכִּים אֵי כֹה
8. יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִד
כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפֶּתַח
תְּהִלִּים מֵאָה
ד

גליון הש"ס

בגמ' לא למסעוד איניש.
עין רש"י שבת דף יב ע"ב
ד"ה סועד וז"ל דגרסי
כאן לא ליסעור:

מוסף רש"י

[illegible]

ליל הפסח לא אמר קמא קמא כמו שנזכר לקמן בפרק העודר מן הירק (דף נח: ו) ונאמרים ותנן במסכת מקואות (פ"ה מ"ה) הטעמין במקוה ומקוה אינו מטבא בזוחלין [וכן] והרחיצו מטבא באשבורן ותנן גמי (שם פ"ד מ"ה) כל הימים במקוה והימים ממעינות במקוה אחד נקרא מעין ומ"א אי לא אף חלק הוה מקשינן מקוה למעין לטבא בזוחלין:

ה ולטבול במקוה (שם) דבכל שעה הו מיס נוטפין רבין עליהן (בכורות נה:).

מקוה משמע אשבור ולא ויתלתי בדרכי כי יקו המים אל מקום אחד אבל מעין ציון וצול ציון עומד במקום אחד נקרא מעין וי"מ אי לאו כי חלק הוה מקשינן מקוה למעין לטוהר בחיילה: